ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2021/38

z 15. januára 2021,

ktorým sa stanovuje spoločný prístup, pokiaľ ide o prvky osvedčení koncového používateľa v súvislosti s vývozom ručných a ľahkých zbraní a ich munície

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 29,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Rada sa vo svojich záveroch zo 16. septembra 2019 týkajúcich sa preskúmania spoločnej pozície Rady 2008/944/SZBP ([1]) zaväzuje zvážiť rozhodnutie o osvedčeniach koncového používateľa pre vývoz ručných a ľahkých zbraní (ďalej len „RĽZ“) a ich munície.

(2) V spoločnej pozícii 2008/944/SZBP sa uvádza, že vývozné licencie sa majú udeľovať iba na základe spoľahlivých predchádzajúcich vedomostí o konečnom použití v krajine konečného určenia. V spoločnej pozícii 2008/944/SZBP sa tiež uvádza, že vo všeobecnosti sa vyžaduje dôkladne preverené osvedčenie koncového používateľa alebo náležitá dokumentácia a/alebo nejaký druh úradného povolenia, ktoré vydala krajina konečného určenia.

(3) Spoločný celoúnijný prístup ku kontrole koncových používateľov RĽZ a ich munície zníži riziko ich odklonu, vytvorí rovnaké podmienky a sprehľadní príslušné požiadavky na zbrojný priemysel a jeho klientov.

(4) Aktualizovaná používateľská príručka k spoločnej pozícii 2008/944/SZBP, ktorú Rada schválila 16. septembra 2019, poskytuje najlepšie postupy v oblasti osvedčení koncového používateľa.

(5) V stratégii EÚ proti nedovoleným strelným zbraniam, ručným a ľahkým zbraniam a ich munícii, prijatej 19. novembra 2018, sa Rada zaväzuje zvážiť rozhodnutie o osvedčeniach koncového používateľa pre vývoz RĽZ a zohľadniť pritom prácu Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe v tejto oblasti.

(6) V rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/979 ([2]) sa podporuje vytvorenie medzinárodne uznávaného systému na overovanie riadenia zbraní a munície, ktorý by umožnil nezávislé overovanie alebo osvedčovanie súladu s otvorenými medzinárodnými normami bezpečného a zabezpečeného riadenia vnútroštátnych zásob RĽZ a munície.

([1]) Spoločná pozícia Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu (Ú. v. EÚ L 335, 13.12.2008, s. 99).

([2]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2020/979 zo 7. júla 2020 na podporu vytvorenia medzinárodne uznávaného systému na overovanie riadenia zbraní a munície podľa otvorených medzinárodných noriem (Ú. v. EÚ L 218, 8.7.2020, s. 1).

(7) Podľa článku 21 ods. 3 druhého pododseku Zmluvy o Európskej únii má Únia zabezpečovať vzájomný súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti. V tejto súvislosti Rada zohľadňuje okrem iného nariadenie Rady (ES) č. 428/2009 ([3]) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 258/2012 ([4]) a (EÚ) 2019/125 ([5]).

(8) V záveroch Rady o pozícii EÚ k boju proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami na účely Tretej konferencie o preskúmaní pokroku pri vykonávaní akčného programu OSN pre RĽZ, prijatých Radou 28. mája 2018, sa požaduje, aby sa v kontexte kontroly vývozu RĽZ presadzovalo uplatňovanie osvedčení koncového používateľa.

(9) V Akčnom programe Organizácie Spojených národov (OSN) na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, na boj proti nemu a jeho odstránenie, prijatom 20. júla 2001, sa zúčastňujúce sa štáty zaviazali zaviesť a vykonávať primerané zákony, iné právne predpisy a správne postupy na zabezpečenie účinnej kontroly vývozu a tranzitu RĽZ vrátane používania overených osvedčení koncového používateľa a účinných právnych opatrení a opatrení na ich presadzovanie.

(10) V Zmluve o obchodovaní so zbraňami, ktorú 2. apríla 2013 prijalo Valné zhromaždenie OSN, sa uvádza, že vyvážajúca zmluvná strana sa má snažiť predchádzať odklonu transferu konvenčných zbraní podľa potreby preskúmaním strán zapojených do vývozu, žiadosťou o dodatočné dokumenty, osvedčenia, záruky, neudelením povolenia na vývoz alebo inými primeranými opatreniami.

(11) V Agende OSN 2030 pre udržateľný rozvoj sa potvrdzuje, že boj proti nedovolenému obchodovaniu s RĽZ je potrebný na dosiahnutie mnohých cieľov udržateľného rozvoja vrátane tých, ktoré sa týkajú mieru, spravodlivosti a silných inštitúcií, znižovania chudoby, hospodárskeho rastu, zdravia, rodovej rovnosti a bezpečných miest. Preto sa v rámci cieľa udržateľného rozvoja číslo 16.4 uvedenej agendy všetky štáty OSN zaviazali významne znížiť nelegálne finančné toky a toky zbraní.

(12) V programe OSN pre odzbrojenie s názvom „Zabezpečenie našej spoločnej budúcnosti“, predloženom 24. mája 2018, vyzval generálny tajomník OSN na riešenie nadmerného hromadenia konvenčných zbraní a nedovoleného obchodovania s nimi.

(13) Neoprávnený opätovný vývoz ostáva príčinou odklonu RĽZ a ich munície na čierny trh.

(14) Osvedčenia koncového používateľa sú dôležitým prvkom pri zavádzaní účinných kontrol koncových používateľov a minimalizovaní rizika nežiaduceho odklonu RĽZ a ich munície. Takéto osvedčenia však nenahrádzajú predbežné úplné a individuálne posudzovanie rizika pri rozhodovaní o udelení alebo neudelení vývoznej licencie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Účelom tohto rozhodnutia je pomôcť zabrániť odklonu ručných a ľahkých zbraní (ďalej len „RĽZ“) a ich munície nechceným koncovým používateľom alebo na nezamýšľané konečné použitie tým, že sa v rámci vykonávania spoločných pravidiel Únie upravujúcich kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu dohodnú spoločné prvky osvedčení koncového používateľa.

([3]) Nariadenie Rady (ES) č. 428/2009 z 5. mája 2009, ktorým sa stanovuje režim Spoločenstva na kontrolu vývozov, prepravy, sprostredkovania a tranzitu položiek s dvojakým použitím (Ú. v. EÚ L 134, 29.5.2009, s. 1).

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 258/2012 zo 14. marca 2012, ktorým sa vykonáva článok 10 Protokolu Organizácie Spojených národov proti nezákonnej výrobe a obchodovaniu so strelnými zbraňami, ich súčasťami a komponentmi a strelivom doplňujúceho Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu (protokol OSN o strelných zbraniach) a ktorým sa ustanovujú vývozné povolenia a opatrenia týkajúce sa dovozu a tranzitu strelných zbraní, ich súčastí a častí a streliva (Ú. v. EÚ L 94, 30.3.2012, s. 1).

([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/125 zo 16. januára 2019 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie (Ú. v. EÚ L 30, 31.1.2019, s. 1).

Článok 2

Toto rozhodnutie sa vzťahuje na trvalý vývoz RĽZ a ich komponentov, príslušenstva a munície stanovených v prílohe.

Článok 3

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „koncový používateľ“ je konečný príjemca a vlastník vyvážaného tovaru známy v čase podania žiadosti o vývoznú licenciu podľa zmluvných podmienok transakcie;

2. „vývoz“ je akýkoľvek výstup tovaru z colného územia Únie vrátane výstupu tovaru, pri ktorom sa vyžaduje colné vyhlásenie, a výstupu tovaru po jeho uskladnení v slobodnom pásme v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 ([6]);

3. „vývozca“ je fyzická alebo právnická osoba alebo partnerstvo, ktoré majú bydlisko alebo sú usadené v Únii, ktoré podávajú žiadosť o vývoznú licenciu alebo v mene ktorých sa podáva takáto žiadosť, konkrétne osoba alebo partnerstvo, ktoré sú v čase prijatia žiadosti zmluvnou stranou zmluvy s príjemcom v relevantnej tretej krajine a má potrebnú právomoc rozhodnúť o odoslaní tovaru mimo colného územia Únie. V prípade, že sa takáto zmluva neuzavrela alebo zmluvná strana nekoná vo vlastnom mene, „vývozca“ je osoba, subjekt alebo orgán, ktoré majú potrebnú právomoc rozhodnúť o odoslaní tovaru mimo colného územia Únie. Ak podľa uvedenej zmluvy disponuje právom nakladať s tovarom osoba, subjekt alebo orgán, ktoré majú bydlisko alebo sú usadené mimo Únie, „vývozca“ je zmluvná strana, ktorá má bydlisko alebo je usadená v Únii.

Článok 4

Povolenie členského štátu na vývoz tovaru podľa článku 2 si vyžaduje dôkladne overené osvedčenie koncového používateľa alebo náležitú dokumentáciu podpísanú koncovým používateľom pred týmto povolením.

Článok 5

1. Členské štáty požadujú, aby sa do osvedčenia koncového používateľa podľa článku 4 zahrnuli tieto základné prvky týkajúce sa identifikácie:

a) údaje o vývozcovi (vrátane mena, adresy, obchodného mena a registračného čísla spoločnosti, ak je k dispozícii);

b) údaje koncového používateľa (vrátane mena, adresy, obchodného mena a registračného čísla spoločnosti, ak je k dispozícii). Ak ide o vývoz určený súkromnej spoločnosti, ktorá tovar opätovne predáva na miestnom trhu, na účely tohto rozhodnutia sa za koncového používateľa považuje táto spoločnosť. Členským štátom to nebráni, aby žiadosti o licencie na vývoz určený na opätovný predaj posudzovali inak ako žiadosti o licencie na vývoz určený koncovým používateľom;

c) krajina konečného určenia;

d) opis tovaru vrátane čísla zmluvy alebo čísla objednávky, ak je toto číslo k dispozícii;

e) podľa potreby množstvo alebo hodnota tovaru určeného na vývoz;

f) podpis, meno a funkcia koncového používateľa, a ak to dotknutý členský štát považuje za potrebné, názov príslušného orgánu štátnej správy v krajine konečného určenia;

g) podľa potreby osvedčenie zo strany príslušných orgánov štátnej správy v súlade s vnútroštátnou praxou (vrátane dátumu, mena, funkcie a vlastnoručného podpisu povoľujúceho úradníka);

h) dátum vydania osvedčení koncového používateľa;

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

i) podľa potreby jedinečné identifikačné číslo alebo číslo zmluvy súvisiacej s osvedčením koncového používateľa;

j) údaje o plánovanom konečnom použití tovaru;

k) prípadne údaje o príslušnom sprostredkovateľovi (vrátane mena, adresy, obchodného mena a registračného čísla spoločnosti, ak je k dispozícii).

2. Členské štáty požadujú, aby sa do osvedčenia koncového používateľa podľa článku 4 zahrnuli tieto základné záväzky koncového používateľa, pokiaľ ide o tovar, na ktorý sa toto osvedčenie vzťahuje, a to prostredníctvom podpisu osvedčenia koncovým používateľom, že:

a) vyvážaný tovar sa nepoužije na iné ako uvedené účely a

b) akýkoľvek opätovný vývoz tovaru:

   i) mimo dovážajúcej krajiny alebo prevod tovaru v rámci dovážajúcej krajiny je zakázaný alebo

   ii) je obmedzený na zoznam krajín uvedených v osvedčení koncového používateľa alebo akýkoľvek prevod tovaru v rámci dovážajúcej krajiny je obmedzený na zoznam alebo kategóriu subjektov uvedených v osvedčení koncového používateľa alebo

   iii) mimo dovážajúcej krajiny alebo prevod tovaru v rámci dovážajúcej krajiny musí podliehať predchádzajúcemu písomnému súhlasu orgánov vyvážajúceho členského štátu. Členský štát môže rozhodnúť, že postúpi právomoc poskytnúť takýto súhlas príslušným orgánom dovážajúcej krajiny.

Článok 6

Členské štáty môžu požadovať, aby sa do osvedčenia koncového používateľa podľa článku 4 zahrnuli tieto nepovinné prvky:

a) záväzok koncového používateľa oznámiť vyvážajúcemu členskému štátu stratu alebo krádež tovaru, na ktorý sa vzťahuje osvedčenie koncového používateľa;

b) záväzok koncového používateľa potvrdiť prijatie tovaru, na ktorý sa vzťahuje osvedčenie koncového používateľa, vrátane jeho presného množstva;

c) záväzok koncového používateľa umožniť po odoslaní tovaru zástupcami vyvážajúceho členského štátu overenie vyvážaného tovaru na mieste vrátane podrobností o postupoch tohto overenia;

d) ubezpečenie koncového používateľa o jeho schopnosti bezpečne a zabezpečene riadiť zbrane a muníciu, vrátane jeho schopnosti bezpečne a zabezpečene riadiť zásoby, v rámci ktorých sa bude tovar skladovať;

e) záväzok koncového používateľa vyradiť nadbytočné vojenské vybavenie z prevádzky zahŕňajúci:

   i) záväzok „nový za starý“, že starý tovar, ktorý sa nahrádza dovážaným tovarom, sa zničí a/alebo

   ii) záväzok „zničenie po vyradení“, že dovážaný tovar sa po vyradení z prevádzky zničí.

Článok 7

Členské štáty si vedú záznamy o vydaných osvedčeniach koncového používateľa podľa článku 4 v súlade s vnútroštátnymi právom a praxou.

Článok 8

Ak sa to považuje za potrebné, členské štáty môžu overiť pravosť podpisu na osvedčení koncového používateľa a v prípade potreby schopnosť podpisovateľa prijať záväzky v mene koncového používateľa. Členské štáty môžu osvedčenie koncového používateľa v prípade pochybností o jeho pravosti overiť akýmkoľvek spôsobom v súlade s vnútroštátnou praxou. Ak pravosť osvedčenia koncového používateľa nie je možné overiť, členské štáty licenciu neudelia.

Článok 9

Ak členský štát zistí, že v súvislosti s osvedčením koncového používateľa došlo k podvodu, pozmeneniu alebo zneužitiu, túto informáciu poskytne ostatným členským štátom prostredníctvom online systému COARM, pričom sa zohľadnia príslušné vnútroštátne okolnosti.

Článok 10

Členské štáty si prostredníctvom online systému COARM vymenia s ostatnými členskými štátmi vzory svojich formátov osvedčení koncového používateľa, ak sú k dispozícii.

Článok 11

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť 31. decembra 2021.

V Bruseli 15. januára 2021

Za Radu
predsedníčka
A.P. ZACARIAS

PRÍLOHA

Toto rozhodnutie sa vzťahuje na nasledovné kategórie vojenského vybavenia, pokiaľ sú tieto kategórie zaradené do kategórií ML1, ML2, ML3 a ML4 Spoločného zoznamu vojenského materiálu Európskej únie.

Nasledovné kategórie neprejudikujú žiadne budúce medzinárodne dohodnuté vymedzenie ručných a ľahkých zbraní (RĽZ) a môžu byť predmetom preskúmania na základe každého budúceho medzinárodne dohodnutého vymedzenia RĽZ.

Kategórie vojenského vybavenia, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie:

a) ručné zbrane:
   — útočné pušky,
   — poloautomatické pušky a karabíny špeciálne navrhnuté na vojenské účely,
   — revolvery a samonabíjacie pištole špeciálne navrhnuté na vojenské účely,
   — ľahké guľomety,
   — samopaly vrátane automatických pištolí;
b) ľahké zbrane:
   — ťažké guľomety,
   — kanóny, húfnice a mínomety s kalibrom menším ako 100 mm,
   — granátomety,
   — bezzáklzové zbrane,
   — jednotlivcom alebo osádkou prenášané rakety odpaľované na ramene a ostatné protitankové a protivzdušné obranné systémy, ktoré odpaľujú náboje, vrátane systémov MANPADS;
c) komponenty špeciálne navrhnuté pre vybavenie uvedené v písmenách a) a b);
d) príslušenstvo (ako noktovízory, tlmiče a pod.) špeciálne navrhnuté pre vybavenie uvedené v písmenách a) a b);
e) munícia určená na streľbu z vybavenia uvedeného v písmenách a) a b).